

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Професійний розвиток педагога

***Матеріали II науково-практичної інтернет-конференції
"СУЧАСНИЙ ВЧИТЕЛЬ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ:
ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ",
присвяченої 75-річчю
Рівненського державного гуманітарного університету
26-27 листопада 2015 року***

**Рівне
Видавець О.Зень
2015**

УДК 373.3.011.3-051:005.336.5

ББК 74.204.2

П- 84

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 15 від 26 листопада 2015 р.)

Програмний комітет:

- Постоловський Руслан Михайлович** – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ – голова оргкомітету;
Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор РДГУ – заступник голови оргкомітету;
Поніманська Тамара Іллівна – кандидат педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи РДГУ – заступник голови оргкомітету;
Сілков Валерій Васильович – кандидат педагогічних наук, професор, декан педагогічного факультету РДГУ;
Колупаєва Тетяна Євстафіївна – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедрою педагогіки початкової освіти РДГУ;
Бричок Борис Павлович – кандидат педагогічних наук, професор;
Шевців Зоя Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент;
Бричок Світлана Борисівна – кандидат педагогічних наук, доцент;
Яковишина Тетяна В'ячеславівна – кандидат педагогічних наук, доцент;
Боровець Олена Віталіївна – кандидат педагогічних наук, доцент;
Гудовсек Оксана Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент;
Міщених Оксана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент;
Веремчук Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент;

Рецензенти:

- Невмержицька Олена Василівна** – доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної та дошкільної педагогіки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету

Професійний розвиток педагога. Матеріали II науково-практичної інтернет-конференції “Сучасний вчитель початкових класів: досвід та перспективи”, присвяченої 75-річчю – Рівне: О.Зень, 2015.- 182 с.

ISBN 978-617-601-142-2

У матеріалах II науково-практичної інтернет-конференції подаються статті викладачів та студентів Рівненських вищих навчальних закладів, статті та конспекти навчальних занять вчителів загальноосвітніх шкіл. Представлена тематика розроблена з урахуванням сучасного вітчизняного та зарубіжного педагогічного досвіду, досягнень педагогічної та психологічної науки.

Матеріали розраховані на викладачів, вчителів та студентів психолого-педагогічних спеціальностей.

*За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей.
Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.*

ISBN 978-617-601-142-2

© Автори статей, 2015

думки. III-група: Придумайте від імені автора ідею, мотиви створення книги. IV-група: На основі подій, зображених у творі, знання біографічних відомостей створіть словесний портрет письменника.

Доцільною, особливо у 3-їх, 4-їх класах, є самостійна, домашня індивідуальна діяльність і типові завдання: читання і подальше колективне обговорення прочитаної книги, написання анотацій, складання літературних творчих завдань, підготовка літературної вікторини; обмін враженнями від книг, прочитаних на канікулах; створення картотеки.

Такі завдання спонукатимуть кожного учня дивитися інакше на будь-який авторський твір. Від маленького письменника - до великого читача - такий принцип розвитку творчості учнів початкових класів. На уроках літературного читання учні усвідомлюють, що художній твір відтворює пережиті письменником картини життя, факти чи явища природи, його думки, світогляд. Тому й підготовча робота перед читанням твору, його аналіз будуть глибшими та ефективнішими, якщо діти будуть мати знання про твір та його автора.

У початковій школі відомості про автора слід подавати не ізольовано від твору, не просто як елемент уроку, а в органічній єдності із змістом виучуваного твору. Так, читаючи оповідання «Перший диктант» Остапа Вишні, учні дізнаються, що справжнє ім'я письменника Павло Михайлович Губенко. Вчився у військовій фельдшерській школі і працював фельдшером. У формуванні й становленні таланту гумориста свою роль відіграло чимало факторів. Безпосереднє відношення до початку творчого шляху О.Вишні - гумориста має такий випадок: в редакції «Селянської правди» Вишня написав для «внутрішнього вжитку» усмішку про комічні епізоди, курйози в редакційному житті. Знайомлячись із тим твором всі сміялися, а редактори стали напосідати на новоявленого власного гумориста: напишіть фейлетон у газету.

Широким потоком увійшли в нашу дитячу літературу прекрасні, але невідомі, досі забуті письменники. Необхідно привідкрити завісу з їх життя і творчості. У серйозній і доступній формі знання фактів біографії, та історія створення окремих дитячих творів дасть можливість розкрити в них нові глибини, показати задум письменника. Лесь Мартович народився 12 лютого 1871 року в селі Торговець, в Галичині в бідній сім'ї, на жаль, про родину батьків - невідомо. Працював адвокатом, скінчивши гімназії і університет. Дуже цікавим фактом є те, що він володів даром наслідувати міміку і жести. Гостюючи у своєї сестри, Лесь познайомився з якимось учителем. Високий ростом, з довгою шиєю, з великою гулькою на ній. Коли Мартович відтворював образ вчителя перед товаришами, то хлопці лягали зі сміху. «Не так з учителя, як з самого Мартовича, який свою коротку шию випинав наперед...» На формування світогляду, його письменницького хисту оповідача-гумориста значний вплив мала українська народна словесність.

Усвідомлюючи авторський задум, важку працю письменника, учні відчувають, переживають у спілці з ним те, що у їхньому житті не пережито, набувають здатності мислити словесно-художніми образами, що є важливим показником літературного розвитку, об'єднує читача і письменника, викликає інтерес до його творів.

На кожному уроці літературного читання доцільним є зачитування уривків книг, відповідно до теми, передмов та післямов дитячих книжок про авторів, епізодів з життя письменника, розказані ним самим або його друзями; автобіографій зі збірок творів для дітей..

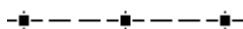
Педагогічно цінною є ідея переносу переживань героя на себе, на своїх друзів, формування вміння оцінювати, висловлювати власні судження, розуміти ставлення автора до зображуваного: - В чому переконали тебе цей твір? Як автор ставиться до героїв? Як він оцінює поведінку героя, його ставлення до навколишніх людей? Що в творі доводить саме таку оцінку автора? Які факти висловлювання, події свідчать про це? Навіщо автор написав цей твір? Чим він хотів поділитися з нами? Які думки, почуття, переконання він хотів би передати своїм читачам? Як ти вважаєш, чи вдалося автору добитись поставленої мети? Доведи.

Якщо читач не може уявити себе на місці іншого (автора або героя твору), в нього не виникне почуття співпереживання, твір не зачепить душі молодшого школяра, а, значить йому не захочеться прочитати інші твори письменника.

Отож, засвоєння понять автор твору: зв'язок автор-твір, тема-письменник-читач пройде значно ефективніше, якщо учитель уведе до методичного інструментарію такий потужний фактор як використання біографічних відомостей про автора виучуваного твору. Організація такої роботи відбувається в процесі аналізу твору і не тільки не входить у протиріччя з емоційною природою сприймання літературного твору, а й поглиблює його, робить усвідомленим. Звичайно, біографічні факти не формують інтерес до літератури, але систематичне використання їх на уроці розвиває цікавість та поглиблює бажання учнів читати. Тому, інтерес до творчості автора через ознайомлення з біографічними фактами є одним з ефективних засобів навчання, а систематичне використання додаткових біографічних матеріалів, фактів життя і творчості письменника за правильною педагогічної організації сприятиме формуванню позитивних рис особистості школяра та стійкого інтересу до читання.

Список використаних джерел

1. Джежелей О.В. Літературна освіта молодших школярів/ О.В.Джежелей //Початкова школа.- 1994.- №1.
2. Іванова Л.І. Формування читацької самостійності молодших школярів/ Л.І.Іванова //Початкова школа.- 1992.- №3-4.
3. Цимбалюк Л.І.Літературний розвиток молодших школярів/ Л.І.Цимбалюк.. –Рівне, 1998.
4. Цимбалюк Л.І.Проблеми введення літературознавчої пропедевтики в початкових класах//Початкова школа/ Л.І.Цимбалюк..- 2001.- №1.
5. Савченко О.Я.Методичний аналіз підручника «Літературне читання» для 2-ого класу: зміст,структура, методичні настанови/ О.Я.Савченко // Початкова школа. - 2013. - №5. - С.1-5.

КОМУНІКАТИВНО ЗОРІЄНТОВАНІ ПІДХОДИ У ПРОВЕДЕННІ СУЧАСНОГО УРОКУ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Іванова Лідія Іванівна,

к.пед.н., доцент,

кафедра теорії і методик початкового навчання,

Рівненський державний педагогічний університет

Успішність спілкування і, природно, кар'єрне зростання, соціалізація особистості залежить не тільки від бажання вступити в контакт, але і від уміння реалізувати свій мовний намір, який залежить від ступеня володіння одиницями мови і уміння вживати їх у конкретних ситуаціях спілкування, вибирати відповідні комунікативні стратегії. Ці умови володіння

мовою складають сутність комунікативної компетенції, яка була висунута часом до складу основних категорій дидактики, комунікативної лінгвістики і лінгводидактики.

Основна **мета навчання української (рідної) мови** в школах України полягає у формуванні особистості, яка володіє вміннями і навичками вільно, комунікативно виправдано користуватися мовними засобами у різних формах, сферах і жанрах мовлення, тобто в **забезпеченні належного рівня комунікативної компетенції учнів**, що є однією з найважливіших умов їхньої успішної соціалізації[3].

Особливо важливою для реалізації поставленої мети є початкова школа, оскільки саме там закладаються основи формування комунікативної компетенції.

Найбільш продуктивними для навчання мови і мовлення є комунікативно-діяльнісний та функціонально-стилістичний підходи, які постають тими засобами, що об'єднують в єдине ціле мовний і мовленнєвий зміст курсу. Зокрема, **комунікативно-діяльнісний** підхід знаходить своє відображення в теорії мовленнєвої діяльності (створення тексту). За такого підходу шкільний курс рідної мови має забезпечувати учнів не тільки знаннями, а й уміннями й навичками продукувати власні висловлювання різних жанрів, типів і стилів мовлення. Тому він тісно пов'язаний з текстотворчим. Але, на думку методистів (М. Пентиліук, О. Петрук, Г. Шелехової), текстотворчий підхід є вужчим поняттям, ніж комунікативно-діяльнісний.

Комунікативно-діяльнісний підхід до навчання української мови в школі передбачає розв'язання низки методичних завдань, як от: забезпечити відповідну мотивацію навчальної діяльності школярів; адекватно до мети дібрати зміст навчання, визначити способи подачі теоретичних відомостей з мови у шкільних підручниках, розробити систему вправ на засвоєння теоретичного змісту і, на цій основі, вироблення практичних мовленнєвих умінь, дібрати комплекс контрольних перевірок завдань для виявлення ефективності діяльнісного підходу до навчання мови в школі тощо.

Комунікативно-діяльнісний підхід до вивчення мови забезпечує усвідомлення учнями комунікативної функції мови. Відтак більшість мовних і мовленнєвих вправ за цим підходом необхідно виконувати безпосередньо для комунікації, спілкування. Сюди належать: *створення мовленнєвих ситуацій, розвиток мотивації висловлювань, вироблення вмінь накопичувати та систематизувати для цього мовний матеріал, робота щодо вдосконалення учнівських висловлювань.*

Теоретичними засадами визначення сутності комунікативної спрямованості мовної освіти та використання функціонально-комунікативного підходу стали праці психологів і психолінгвістів (Л.С.Виготський, С.Г.Дубовик, М.І.Жинкін, Г.С.Костюк, О.М.Леонтьєв, О.О.Леонтьєв, І.О.Синиця, Б.Ф.Баєв, А.Р.Лурія, Е.Стоунс та інші); методистів (В.Бадер, О.М.Біляєв, М.С.Вашуленко, Л.О.Варзацька, М.Девдера, Г.М.Іваницька, О.Ю. Купалова, М.Пентиліук, О.Петрук, А.П.Старков, Г.Т.Шелехова, Н.Янчук та інші), положення педагогіки про пізнавальні здібності (А.Я.Коменський, Й.Г.Песталоцці, К.Д.Ушинський та інші), індивідуально- психологічний розвиток людини (П.П.Блонський, Г.С.Костюк), взаємозв'язок мови, мовлення і мислення (Ж.Піаже, Л.С.Рубінштейн, Г.С.Костюк), закономірності формування знань і вмінь (Дж.Брунер, О.М.Кабанова-Меллер та інші).

Комунікативно-діяльнісний підхід до вивчення мови забезпечує усвідомлення її комунікативної функції. А тому більшість мовних і мовленнєвих вправ за цим підходом має виконуватись із метою самої комунікації, спілкування. Сюди належать і створення мовленнєвих ситуацій, і розвиток мотивації висловлювань, і вироблення вмінь накопичувати та систематизувати для цього мовний матеріал, і робота щодо вдосконалення власних висловлювань.

На нашу думку, **мета реалізації комунікативного підходу** – оволодіння мовними засобами спілкування, спрямоване на їх практичне застосування у мовленнєвій діяльності, розвиток умінь у всіх видах мовленнєвої діяльності.

Учень на уроці не просто має виконувати завдання поставлені вчителем, уся його робота чітко мотивована і підпорядкована меті. Тобто праця школяра має бути комусь потрібна, мати адресата мовлення, розповідь має бути почута, а письмовий твір прочитаний. Ця потреба виникає під час природних чи створених штучно мовленнєвих ситуацій: діалогів, суперечок, обговорень, рольових ігор, листувань тощо. Отож, будуючи уроки мови за комунікативно-діялісним підходом, уводячи з навчальною метою комунікативні види роботи можна значно покращити рівень мовленнєвих умінь учнів [1].

Комунікативна спрямованість уроків мови передбачає: - розгляд процесу навчання рідної мови як комунікації; надання пріоритету у навчанні мови мовленнєво-комунікативним, а не мовним засадам, що сприятиме розвитку умінь спілкуватися в усній і писемній формах; -роботу з текстом, який розуміється як мета, зміст, засіб і результат навчання; врахування комунікативної природи тексту, що знаходить відображення у виявленні намірів автора, специфіки передачі у тексті комунікативно значущої інформації;-посилення мотиваційного компоненту уроку, який забезпечує успішне створення власних висловлювань. Кожне завдання має бути мотивованим, підпорядкованим меті уроку і меті створюваних текстів;-використання інформації, що міститься у тексті, у декількох видах мовленнєвої діяльності у певних різновидах комунікативних завдань, коли інформація викладається по-різному, тобто здійснюється трансформація текстового матеріалу у певний функціональний стиль, тип чи жанр мовлення; -поєднання функціонально-стилістичного, культурологічного, текстоцентричного, системно-мовного, проблемного підходів у навчанні української мови; вивчення мовних одиниць у єдності їх змісту, форми, функцій на основі тексту, що сприятиме інтеграції мовленнєвої діяльності, тобто свідомому оволодінні мовою;інтеграція різних видів діяльності на уроці (пізнавальної, мовленнєвої, ігрової, образотворчої, художньо-словесної тощо);-широке використання елементів інтерактивних технологій у структурі уроку (рольові ігри, ситуативне моделювання, проектні технології), поєднання індивідуальної, парної, групової (малі змінні групи) форм роботи;-урахування інтегративного характеру комунікативної компетенції; -формулювання мети уроку за програмовими змістовими лініями, що сприяє взаємопов'язаному формуванню мовленнєвої, мовної, соціокультурної компетенції на базі тексту[5].

Іншою важливою умовою посилення комунікативної спрямованості уроків мови є ситуативні завдання, або мовленнєво-комунікативні вправи з чітко окресленою ситуацією спілкування[3].

Вивчення мови за функціонально-комунікативним підходом - це навчання вибору із системи мовних засобів функціонально взаємозалежних форм, використання їх у конкретній ситуації спілкування. Основою і однією з головних умов реалізації зазначеного підходу є текст (готовий чи створений). Робота з текстом дає змогу розв'язувати проблеми внутрішньопредметних зв'язків, показувати функціонування у мовленні мовних одиниць усіх рівнів, проводити спостереження за відповідними мовними явищами, створювати власні висловлювання, адекватні ситуації спілкування, тобто формувати мовну особистість, яка вільно володіє засобами української мови у будь-якій мовленнєвій ситуації. Мовна особистість розвивається у процесі спілкування, яке вимагає не тільки знань мови, функціонального навантаження мовних одиниць різних рівнів, але й умінь доречного й функціонально – доцільного їх використання.

Список використаних джерел

1. Бадер В.І. Розвиток зв'язного мовлення молодших школярів: Навчальний посібник/ В.І. Бадер– К.: ІЗМН, 1997. – 92 с.
2. Богуш А.М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження дітей до 7 років. Монографія/ А.М. Богуш– К.: Видавничий дім «Слово», 2004. – 376 с.
3. Єрмоленко С. Формування комунікативної компетенції у лінгводидактиці // Українська мова та література.-2007.- №40.-С. 3 – 8.
4. Лещенко Г.П. Іванова Л.І.Комунікативні завдання на уроках мови. 4 клас Г.П. Лещенко, Л.І. Іванова / . – К.: Шк. світ, 2009.- 128 с.
5. Методика навчання української мови в початковій школі.: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів/ За наук. ред.. М.С. Вашуленка. – К.: Літера ЛТД, 2010. – 364 с.

ІСТОРІЯ ТА ЕТАПИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

*Кадепська Галина Михайлівна,
вчитель початкових класів,
вища кваліфікаційна категорія,
НВК № 12 м.Рівне*

*Коли копаєш криницю, роботу починаєш не з глибокого дна:
спочатку широко розкидаєш поверхневий шар, відкидаєш землю, лопата
за лопатою, не знаючи, що там нижче, скільки переплутаного коріння,
які перешкоди і нестачі, скільки обтяжливих, закопаних іншими і
тобою, забутих каменів та різних твердих предметів.*

Януш Корчак

Для сучасної освіти характерним є пошук нових педагогічних можливостей, що пов'язано, насамперед, з відмовою від традиційного навчання та виховання. У педагогіці та психології все частіше і частіше вживаються поняття «технологія», «педагогічна технологія», «технологія навчання», «технологія виховання».

Ідея технологізації навчання не є новою. Ще Я.А.Коменський відстоював технологізацію навчання. Він закликав до того, щоб навчання стало «механічним» (тобто «технологічним»), прагнув відшукати такий порядок навчання, який неминуче приводив би до позитивних результатів. Я.А.Коменський писав: «Для дидактичної машини необхідно відшукати:

- 1) чітко поставлені цілі;
- 2) засоби, точно пристосовані для досягнення цих цілей;
- 3) конкретні правила, як користуватися цими засобами, щоб було неможливим не досягнути мети».

Від часів Коменського в педагогіці було чимало спроб зробити навчання схожим на добре налагоджений механізм. Пізніше уявлення про технологізацію навчання суттєво доповнювалися і конкретизувалися. Особливо ідея технологізації навчання актуалізувалася з впровадженням досягнень технічного прогресу в різні сфери теоретичної і практичної діяльності.

А.С.Макаренко у своїй всевітньо відомій «Педагогічній поемі» писав, що «наше педагогічне виробництво ніколи не будувалося на технологічній логіці, а завжди на логіці моральної проповіді». Він вважав, що саме тому у нас відсутні усі важливі відділи педагогічного виробництва.

Масове впровадження технологій навчання дослідники відносять до початку 60-х рр. XX століття і пов'язують його з реформуванням спочатку американської, а потім і європейської школи.

Сучасні педагогічні технології охоплюють коло теоретичних та практичних питань керування, організації навчального процесу, методів та засобів навчання. Своїм походженням вони зобов'язані реалізації педотехнічних ідей, які висловлювали на межі XX ст. засновники прагматичної психології та педагогіки.

Розвиток педагогічних технологій у світовому освітньому процесі можна умовно розділити на три етапи, кожен із яких характеризується перевагою тієї чи іншої тенденції.

Технологія - форма реалізації людського інтелекту, сфокусованого на розв'язанні суттєвих проблем буття. У словниках іншомовних слів: технологія - «сукупність знань про способи й засоби здійснення виробничих процесів».

I етап (1920-1960 рр.). В цей період підвищення якості викладання розглядалось як єдиний шлях, що призводить до ефективного навчання. Здійснювалися спроби підвищення ефективності викладання шляхом підняття інформаційного рівня навчання при використанні засобів масової комунікації.

II етап (1960-1970 рр.). В цей період перенесено акцент на процес навчання, що пов'язано з розвитком програмованого навчання, яке вимагало суворого врахування вікових та індивідуальних відмінностей учнів. Увага до процесу навчання призвела до усвідомлення факту, що саме він визначає методику навчання та є критерієм успіху в цілому.

III етап (сучасний). Включає в себе розширення сфери педагогічної технології, яка претендує на провідну роль у плануванні, організації процесу навчання, в розробці методів і навчальних засобів. Характерною тенденцією розвитку сучасної педагогічної технології є використання системного аналізу в розв'язанні практичних питань, пов'язаних зі створенням та використанням навчального устаткування та технологічних засобів навчання. Головним критерієм системного аналізу на всіх рівнях (від планування навчальних засобів до впровадження їх у процес навчання) загалом є критерій оптимальності.

Введення в педагогіку поняття «технологія» пройшло чотири певні періоди.

Перший період (40-ві - середина 50-х рр. XX ст.). Характеризується появою в школі різноманітних технічних засобів подання інформації - запису і відтворення звуку і проекції зображень, об'єднання поняттям «аудіовізуальні засоби»: магнітофони, програвачі, проектори і телевізори. Термін «технологія навчання» означав застосування досягнень інженерної думки в навчальному процесі.

Другий період (середина 50-х - 60-х рр, XX ст.). Характеризується виникненням програмованого навчання. Були розроблені аудіовізуальні засоби, призначені для навчальної мети; засоби зворотного зв'язку, електронні класи, навчальні машини, лінгафонні кабінети, тренажери. На відміну від терміна «технологія навчання», тотожного поняттю ТЗН (технічні

З М І С Т

Колупасєва Тетяна Євстафіївна ПЕРЕДМОВА	3
--	----------

СЕКЦІЯ 1

ІСТОРІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ

Бісовецька Людмила Андріївна ВИВЧЕННЯ МОРФЕМІКИ І СЛОВОТВОРУ В УМОВАХ НОВОЇ СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	4
Бричок Світлана Борисівна РОЗВИТОК МИСЛЕННЯ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА В КОНТЕКСТІ ІДЕЙ В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО	6
Галушко Марія Олександрівна ПРОБЛЕМА ХРИСТИЯНСЬКИХ ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ У ВІТЧИЗНЯНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ДУМЦІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ – ПОЧ. ХХ СТ.	8
Гисюк Наталія Володимирівна, Кривко Валентина Григорівна ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ	10
Гончарук Оксана Вікторівна КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ	12
Гудовсек Оксана Анатоліївна ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	13
Добринська Вікторія Вікторівна РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ	15
Зінчук Катерина Степанівна ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ БІОГРАФІЇ ПИСЬМЕННИКА ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ІНТЕРЕСУ ДО ЙОГО ТВОРІВ У КОНТЕКСТІ УРОКУ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ	16
Іванова Лідія Іванівна КОМУНІКАТИВНО ЗОРІЄНТОВАНІ ПІДХОДИ У ПРОВЕДЕННІ СУЧАСНОГО УРОКУ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	18
Кадепська Галина Михайлівна ІСТОРІЯ ТА ЕТАПИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ	20
Кіях Марія Миколаївна ОБРАЗ УЧИТЕЛЯ У ПЕДАГОГІЧНИХ ПОГЛЯДАХ Я.Ф.ЧЕПІГИ	21
Маліновська Наталія Петрівна ВИКОРИСТАННЯ ІКТ У РОБОТІ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ	23
Махник Оксана Дмитрівна, Галатюк Валентина Михайлівна СУЧАСНИЙ ВЧИТЕЛЬ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ	25
Міщєня Оксана Миколаївна ГРОМАДЯНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В СИСТЕМІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ	26
Могилевська Світлана Русланівна ОСВІТА ЯК ГОЛОВНИЙ ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТОЛЕРАНТНОСТІ В СУСПІЛЬСТВІ	28
Невелічук Лариса Петрівна ВИНИКНЕННЯ ПЕДАГОГІКИ ЯК НАУКИ	30
Омельчук Володимир Васильович РОЛЬ БІБЛІЇ У ВИХОВАННІ МОРАЛЬНО-ХРИСТИЯНСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	32
Панасюк Юлія Ігорівна ПРОЦЕС АДАПТАЦІЇ ДИТИНИ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ ЯК ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	33
Суржук Тетяна Борисівна ФОНЕТИЧНИЙ СЛУХ – ОСНОВА ФОРМУВАННЯ НАВИЧКИ ЧИТАННЯ ПЕРШОКЛАСНИКІВ	35
Ткачук Ольга Сергіївна ВИВЧЕННЯ ГРАМАТИКО-ОРФОГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ НА ФОНЕТИЧНИЙ ОСНОВІ	38
Усач Лариса Володимирівна БАЧЕННЯ ПЕРСПЕКТИВ СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКОЛИ КЛАСИКАМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДУМКИ	39

Федорчук Ірина Володимирівна ОСОБЛИВОСТІ І ПЕРЕВАГИ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ, ЩО НАВЧАЄ ДІТЕЙ ЗА ПРОГРАМОЮ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЕКТУ «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»	42
Целковська Любов Костянтинівна ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	43
Шульгун Марина Віталіївна ЕТИЧНІ ВИМІРИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФЕСІЇ	45

СЕКЦІЯ 2

МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Боровець Олена Віталіївна ФОРМУВАННЯ ДИДАКТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	48
Бричок Борис Павлович ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	50
Веремчук Алла Петрівна ПРОБЛЕМА АКТИВІЗАЦІЇ НАУКОВО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ	51
Гетманчук Надія Олексіївна МОДЕРНІЗАЦІЯ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	53
Захарчук Зоя Олександрівна КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ: ГЕНЕЗИС МОВИ ТА МОВЛЕННЯ	55
Іскра Лілія Віталіївна САМООСВІТА СТУДЕНТІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ	58
Кішканьова Наталія Олександрівна ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	60
Кобець Надія Олександрівна КРЕАТИВНІСТЬ ЯК ПРОВІДНИЙ ПРИНЦИП ПОБУДОВИ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	62
Колупасєва Тетяна Євстафіївна РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ – ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМ У РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТІВ	64
Красовська Ольга Олександрівна, Мекіса Марія Анатоліївна ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ГАЛУЗІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ	68
Красовська Ольга Олександрівна, Стрілецька Марія Андріївна КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ГАЛУЗІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ	70
Лисюк Тетяна Миколаївна ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	72
Лук'яник Людмила Василівна ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА В УМОВАХ БЛИЗЬКОСПОРІДНЕНОГО БІЛІНГВІЗМУ	74
Мельничук Лілія Борисівна МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ЛАНКИ ОСВІТИ ДО КЛАСНОГО КЕРІВНИЦТВА	76
Міськова Наталія Миколаївна ОСОБЛИВОСТІ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ПІДХОДУ ДО УЧНІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	78
Романенко Олександра Олександрівна МУЗИКА ЯК ЗАСІБ ВИРАЗНОСТІ КІНЕМАТОГРАФА	79
Сарнавська Оксана В'ячеславівна, Яковичина Тетяна В'ячеславівна СУТНІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ УЧИТЕЛІВ	80
Соколюк Олена В'ячеславівна ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	83

Третяк Оксана Миколаївна ДО ПИТАННЯ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА ЗАСАДАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ _____	84
Царук Юлія Михайлівна ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОСВІТНІЙ ПОТЕНЦІАЛ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ _____	86
Шевчук Ірина Володимирівна РОЛЬ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	88
Шевчук Тамара Борисівна ВИКОРИСТАННЯ ТЕКСТУ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ МОВНО-МОВЛЕННСЬКОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ _____	90
Шурин Олена Іванівна ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ _____	92

СЕКЦІЯ 3

З ДОСВІДУ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Білоус Тетяна Миколаївна РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННСЬКИХ УМІНЬ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ПРИКМЕТНИК» У 3 КЛАСІ _____	94
Гаврилович Мирослава Олегівна СТВОРЕННЯ І ЗАСТОСУВАННЯ АВТОРСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ _____	95
Гарачай Юлія Романівна РОЛЬ ТА МІСЦЕ ЛІТЕРАТУРНОЇ ГРИ В СТРУКТУРІ УРОКУ ЧИТАННЯ _____	97
Головачик Ірина Володимирівна ВИХОВНА ГОДИНА. ТЕМА: "ПРИРОДА – НАШ ДРУГ" _____	99
Головко Валентина Анатоліївна СУТНІСТЬ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ _____	100
Грицюта Олена Анатоліївна, Квятковська Леся Федорівна КОНСПЕКТ УРОКУ ПИСЬМА У 1 КЛАСІ. ТЕМА: ПРАВИЙ ПІВОВАЛ. _____	102
Джурік Світлана Миколаївна АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК ІНТЕРАКТИВНИЙ МЕТОД НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У 1-4 КЛАСАХ _____	104
Дзядох Тетяна Богданівна РОЗВИТОК ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ _____	105
Дробуш Тетяна Яківна МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ЗНАНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ. ПРО СВЯТА НА УРОКАХ «Я У СВІТІ» _____	107
Дьоміна Тетяна Ігорівна ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ САМОСВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА _____	109
Іванюк Лариса Василівна, Мусійчук Олена Олександрівна ГРА-ПОДОРОЖ МІСЦЯМИ «СЕМИ ЧУДЕС РІВНЕНЩИНИ» _____	112
Карпінська Валентина Володимирівна АНАЛІТИКО-СИНТЕТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ _____	114
Козицька Оксана Анатоліївна РОБОТА НАД МЕТАФОРИЧНІСТЮ ТА ФРАЗЕОЛОГІЄЮ ОБРАЗНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ _____	116
Корзюк Марія Вікторівна РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ В УЧНІВ 1-4 КЛАСІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ _____	122
Кравчук Юлія Ігорівна ВИКОРИСТАННЯ НАРОДОЗНАВЧОГО МАТЕРІАЛУ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____	123
Кривко Валентина Григорівна, Мартинюк Людмила Іванівна КОНСПЕКТ УРОКУ ЧИТАННЯ У 1 КЛАСІ. ТЕМА: АЗБУКИ ВЧИТЬСЯ ЗАВЖДИ ПРИГОДИТЬСЯ. РОБОТА З ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК СКЛАДОВОГО ЧИТАННЯ. КАЗКА ПРО АЛФАВІТ. _____	124
Літковець Олена Дмитрівна МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ СЮЖЕТНИХ РОЗПОВІДЕЙ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ _____	126

Маркопольська Іванна Володимирівна КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД У КОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ НА ПОДОЛАННЯ МОВЛЕННСВИХ НЕДОЛІКІВ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ _____	128
Мартиненко Світлана Вікторівна КОНСПЕКТ УРОКУ З ЧИТАННЯ 4 КЛАС. ТЕМА: О. ОЛЕСЬ «ЯРОСЛАВ МУДРИЙ», І. КРИП'ЯКЕВИЧ «КНИГА ЗА КНЯЖИХ ЧАСІВ» _____	130
Мельник Марія Володимирівна ФОРМУВАННЯ ТЕХНІКИ ЧИТАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ _____	132
Мосейчук Вікторія Анатоліївна УРОК З «НАВЧАННЯ ГРАМОТИ (ЧИТАННЯ)». 1 КЛАС. ТЕМА. «ЛІТО КРАСНЕЄ МИНУЛО...». ДИТЯЧІ СПОГАДИ ПРО ВІДПОЧИНОК УЛІТКУ. ПРАКТИЧНЕ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ЗІ СЛОВОМ, РЕЧЕННЯМ. СПОСІБ УМОВНОГО ПОЗНАЧЕННЯ РЕЧЕНЬ. _____	133
Мосійчук Галина Анатоліївна ВИХОВНИЙ ЗАХІД. ТЕМА: «СВЯТО КНИГИ» _____	136
Назарчук Галина Анатоліївна ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ _____	140
Найда Руслана Григорівна ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ СУСПІЛЬСТВОЗНАВЧИХ УЯВЛЕНЬ ТА ПОНЯТЬ В КУРСІ «Я У СВІТІ» _____	142
Пастернак Ірина Дмитрівна СТИЛІСТИЧНА ВПРАВНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ – НЕОБХІДНА УМОВА ЇХ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ _____	143
Приходько Лариса Миколаївна МЕТОДИКА ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРА НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА МАТЕМАТИКИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ _____	145
Прокопець Людмила Ярославівна З ДОСВІДУ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____	147
Пучкова Олена Василівна ОРГАНІЗАЦІЯ КОМПЛЕКСНОГО АНАЛІЗУ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ _____	149
Раджабова Тетяна Миколаївна УРОК МАТЕМАТИКИ В 1 КЛАСІ. ТЕМА: СКЛАД ЧИСЛА 7. ДНІ ТИЖНЯ. ОБЧИСЛЕННЯ ЗНАЧЕНЬ ВИРАЗІВ. _____	152
Сілкова Ельвіра Орестівна, Власюк Марія Василівна ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ РОЗВ'ЯЗУВАТИ СКЛАДЕНІ ТЕКСТОВІ ЗАДАЧІ _____	155
Сілкова Ельвіра Орестівна, Оксенюк Надія Олексіївна ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ _____	157
Слободинюк Ольга Олегівна СПОСОБИ ЕФЕКТИВНОГО ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____	159
Смик Ольга Василівна РОЗРОБКА ІНТЕГРОВАНОГО УРОКУ З РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ТА УКРАЇНСЬКОГО ЧИТАННЯ В 4 КЛАСІ «ЗИМОВИЙ ВЕРНІСАЖ» _____	160
Столярчук Віра Юрійівна ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ МЕТОДІВ ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАУРОЧНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____	165
Суходол Юлія Миколаївна НАУКОВІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ЗА НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ _____	168
Фірсова Ольга Валеріївна ЕКОЛОГІЧНА ЕСТАФЕТА «МОЄ СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ» _____	169
Шуневич Наталія Іванівна ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ _____	172
Шутяк Володимир Георгійович МОДЕЛЮВАННЯ МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ З ВИКОРИСТАННЯМ НАБОРІВ КОНСТРУКТОРІВ _____	174

Наукове видання

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

Матеріали II науково-практичної інтернет-конференції
**"Сучасний вчитель початкових класів:
досвід та перспективи"**,
присвяченої 75-річчю
Рівненського державного гуманітарного університету

26-27 листопада 2015 року
м.Рівне

Відповідальна за випуск – Колупаєва Т.Є.

Комп'ютерна верстка – Соловей Л.М.

Формат 60x84/8 . Папір офсетний. Гарнітура Times New Romans.
Ум. друк. арк.. 21,6. Тираж 100 прим.

Видавець О.Зень
Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи РВ № 26 від 6 квітня 2004 р.
пр. Кн. Романа, 9/24, м. Рівне, 33022;
тел. 0-362-24-45-09; 0-67-364-07-27;
olegzen@ukr.net

Видруковано: Кафедра педагогіки початкової освіти РДГУ
вул. Остафова, 31, каб. 02, м. Рівне, 33000
тел. 0-362-62-00-84